

Gondolatok a 2000. június 30-án a magyar reformátusok IV. világtalálkozójának a ferencvárosi futballpályán tartott megnyitó összejöveteléről

Az egész összejövetelt a Duna TV közvetítésében néztem végig. Mindenekelőtt az foglalkoztatott, mi az üzenete ennek az összejövetelnek. Református keresztyén emberként az a meggyőződés éltet, hogy minden egyéni megnyilvánulásunkban és kisebb vagy nagyobb közösségben szent kötelességünk és boldog kiváltságunk, hogy Jézus Krisztus tanúja legyünk a világban. Saját megfigyelésem és mások kifejezett véleménye alapján kell sajnós kimondani: ez az összejövetel nem Jézus Krisztusról való vallástétel volt, hanem egy idejét múlt magyarságképet és magyarság-eszményt hirdetett. Ezt jól kifejezte a gyermekkoromban az iskolában mindennap elmondott „magyar hitvallás”, amely „egy isteni örök igazságban” való hitről beszél. Ez az egy igazság nem Krisztus személye és igazsága, hanem annak megvallása, hogy Magyarország meghalt és majd egyszer feltámad...¹ Ez a hitvallás hamis diagnózist állít fel, és erre építve hamis reménysegetet táplál. Éppen ezért az egész magyarság megmaradása és jövője szempontjából rendkívül káros.

Volt ugyan két rövid interjú, mely tiszta és határozott, Krisztusról való vallástételt tartalmazott Horváth Erzsébet és Kovács Bálint szájából. Ezek erejét azonban a kontextus hatástalanította: az Úri Szent Vacsora ünneplése közben nem lehet interjúkat készíteni. A miniszterelnöknek az egyházra vonatkozó mondanivalója teológiailag ugyancsak jól megalapozott volt. Ez esetben is a kontextussal van a problémám. A kontextus kérdése maga a hely kiválasztása. Ez önmagában rossz üzenetet közvetített: ez a pálya a durva verekedésekről, rombolásokról és rasszista bekiabálásokról ismert.

Gondolataim lényege a kontextus kiértékelése. Az egész összejövetel rendezésén eluralkodott valami hihetetlen „mélységű” liturgiai analfabetizmus, ami ott megmutatkozott. A rendezők olyan mértékben összekeverték a kultúr-

múrsort az istentisztelettel, hogy az enyhe megfogalmazásban szinkretizmust, keményebb megfogalmazásban blaszfémiát mutatott.

Két részre kellett volna választani az egészet. Tartani kellett volna egy bevezető kultúr műsort. Ennek befejeztével kellett volna rátérni az istentiszteletre. Itt a keveredés teljes volt: a konferanسیé bekonferálta a „főtiszteletű urak” imádságát és egyéb szolgálatát. Istentiszteleten nincs helye a bekonferálásnak.² Az istentisztelet rendjén belül egyetlen valakit lehet úrnak nevezni: a Szentháromság Istent. Nincs más úr. Alapvető, súlyos hiba volt a püspököknek —akiket a történelemben először a Kósa-levél közreadását bevezető írásában „egyházi méltóságoknak” nevezett a református hetilap szerkesztője— mint a lelkészekről elválasztott, magasabb rendű kasztnak, a hierarchia csúcsának való beállítás is. Ezt a MORE-val kapcsolatban először a pártállam idején valósította meg az Egyházügyi Hivatal. Szó sem volt az egybegyűltekről, Isten népéről, csak püspökökről a világ minden tájáról.

Ebben a szinkretizmussal teli keverékben a TV-n láthattuk az áldás előtt gúnárléptekkel vonuló katonákat. A bűnbocsánat kihirdetése után olyan énekeket választottak, melyeket a bűnbocsánat kihirdetése után nem lehet énekelni. Ha énekeljük, arról teszünk tanúságot, hogy nem hittünk a bűnbocsánat kihirdetésének vagy oda sem figyeltünk rá. Így énekelte a nép a kimondottan megtérésre hívó, evangélizációs összejövetelekre való 464. dicséretet: „Az ég oly messze van, Még messzebb tőled én ...” Valóban ez volt az odafigyelő benyomása, hogy ezt az összejövetelt messzire elkerülte Jézus Krisztus és az egész messze volt a Mennyek Országától, amely elközeltett.

Bárcsak a többi összejövetel ne ezt a szellemiséget vinné tovább! Isten legyen hozzánk irgalmas!

Pásztor János

¹ Nekem Trianonnal kapcsolatban nagyon kemény véleményem van. Trianon és Jalta elítélése mindig hozzátartozott —és ma is hozzátartozik— külföldi előadásaim programjához. Ezzel kapcsolatos ma releváns véleményemre részleteiben nem térek ki.

² Sajnos ez ellen sokszor vétkezünk, amikor a lelkész istentisztelet közben bejelent az énekkar énekét: vezényel X. Y. karnagy.